

PITANJA I ODGOVORI

Specifična zdravstvena zaštita radnika koju provode specijalisti medicine rada iznimno je značajna za očuvanje zdravlja radno aktivne populacije. Svjesni su toga specijalisti medicine rada, poslodavci kao i sami radnici. Posebno je zadovoljstvo vidjeti odgovoran odnos i brigu poslodavaca da se sve propisane i predviđene aktivnosti vezane uz zaštitu zdravlja na radu odrađe u skladu s važećim propisima, kako sadržajno tako i po ročnosti.

Broj doktora specijalista medicine rada uključenih u Mrežu ugovornih subjekata medicine rada (nastavno: Mreža) je nedovoljan, dobna struktura nepovoljna, a velika su očekivanja svih zainteresiranih za veću prisutnost i dostupnost ovog oblika zdravstvene zaštite. Potrebno je istaknuti da je u samo dvije županije ugovoren potreban broj specijalista medicine rada te da sada ukupno nedostaje oko 20 % specijalista medicine rada u odnosu na broj potrebnih i utvrđenih u Mreži. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju djelatnost medicine rada postala je još prepoznatljivija kao neophodna u skrbi za zdravlje radno aktivnog stanovništva. Pretpostavljamo i nadamo se da će se u vremenu koje slijedi biti i veći interes mladih liječnika za specijalizacijom medicine rada.

Novе tehnologije donose nove izazove, ali i potrebu procjene novih rizika koji nisu postajali

u vremenu prije dvadesetak i više godina. Naši specijalisti medicine rada vrlo su aktivni i prate stajališta i smjernice struke ne samo u zemljama Europske unije nego i na globalnoj razini, što pridonosi kvaliteti zdravstvene skrbi u Republici Hrvatskoj. Sigurni smo da će se ubuduće aktivnije uključiti i zdravstvene ustanove na primarnoj razini kao i lokalna zajednica kako bi se motiviralo mlade liječnike i iznašla rješenja da se problem nedostatka specijalista medicine rada riješi u što kraćem vremenu.

1. Smije li poslodavac imati izabranih više doktora specijalista medicine rada za svoje radnike?

Pravilnikom o načinu i postupku izbora doktora specijaliste medicine rada (N.N., br. 12/14. i 149/14. – u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređen je način i postupak izbora doktora specijaliste medicine rada, koji su uključeni u mrežu ugovornih subjekata medicine rada te koji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje imaju sklopljen ugovor o provođenju specifične zdravstvene zaštite radnika.

Izbor doktora specijalista medicine rada obavljaju poslodavci za svoje radnike odnosno osobe koje samostalno obavljaju djelatnost osobnim radom sami za sebe, u pravilu prema mjestu rada radnika.

Nadležnog doktora specijalistu medicine rada bira se za razdoblje od najmanje godinu dana.

Prilikom izbora nadležnog doktora specijaliste medicine rada poslodavac se može opredijeliti samo za jednog doktora, a iznimno, ako ima ili osnuje poslovnu jedinicu izvan svojeg sjedišta, može odabrati nadležnog doktora specijalistu medicine rada prema mjestu te poslovne jedinice, a u skladu sa člankom 3. navedenog Pravilnika.

Stoga, primjerice, poslodavac sa sjedištem u Splitu koji ima registrirane poslovne jedinice u Zadru, Šibeniku i Dubrovniku može za provođenje specifične zdravstvene zaštite odabrati doktore specijaliste medicine rada koji imaju ordinacije u navedenim gradovima. U opisanom slučaju poslodavac će tada imati četiri nadležna doktora specijalista medicine rada za svoje radnike (u Splitu, Zadru, Šibeniku i Dubrovniku).

2. Može li doktor specijalist medicine rada odbiti odabir poslodavca?

Doktor specijalist medicine rada može odbiti odabir poslodavca samo u slučaju ako ima prijavljeno više od maksimalnog broja radnika u timu od standarda utvrđenog općim aktom Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, kao i zbog narušenih odnosa s poslodavcem, u kojem slučaju doktor može zatražiti promjenu i prije isteka roka od godine dana putem pisanog zahtjeva upućenog Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje.

3. Pred Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje pokrenut je postupak utvrđivanja ozljede na radu djelatnika koji je stradao u prometnoj nezgodi prilikom dolaska na posao. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje prekinuo je postupak do donošenja pravomoćne prekršajne sudske odluke o prethodnom pitanju eventualno skrivljenog ponašanja radnika u prometu. Naknadno dostavljenom presudom Visokog prekršajnog suda vidljivo je da je optužba protiv navedenog okrivljenog radnika odbijena s obrazloženjem da je nastupila zastara prekršajnog progona. Hoće li slijedom navedenog ovom djelatniku biti priznata ozljeda na radu?

Odredbom članka 67. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 12/14. i 149/14.) definirani su slučajevi u kojima se ozljeda, u smislu navedenog Zakona, ne smatra ozljedom na radu. Navedenom odredbom propisano je da se ozljeda na radu neće priznati zbog, među ostalim, skrivljenog ponašanja osiguranika u prometu.

S obzirom da u navedenom slučaju prethodno pitanje nije meritorno riješeno od nadležnog suda, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje će u skladu sa čl. 55., st. 1. važećeg Zakona o općem upravnom postupku samostalno utvrditi sve činjenice i okolnosti vezane uz nastanak ozljede odnosno samostalno riješiti prethodno pitanje. Na osnovi tako utvrđenih činjenica Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje odlučit će mogu li se u konkretnom slučaju osiguraniku priznati prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu ili se radi o okolnostima zbog kojih se ozljeda ne može priznati ozljedom na radu, primjenom odredbe članka 67., točke 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Budući da je u navedenom slučaju optužba protiv okrivljenog osiguranika odbijena iz procesnog razloga zastare, odnosno budući da osiguranik u navedenom slučaju nije oslobođen optužbe iz razloga utvrđenog neskrivljenog postupanja vezano uz prekršaj koji mu se stavljao na teret, u ovom slučaju nema mjesta primjeni članka 55., stavka 3. Zakona o općem upravnom postupku, na način da bi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje bio vezan navedenom sudskom odlukom s obzirom da njome nije meritorno riješeno prethodno pitanje.

4. Radnik je privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu. Unatoč tome što radnik izjavljuje da i nadalje osjeća zdravstvene tegobe, izabrani doktor je kod posljednje zdravstvene kontrole najavio zatvaranje bolovanja. Koja su prava radnika i može li uputiti prigovor na zaključenje bolovanja?

Izabrani doktor utvrđuje početak i dužinu trajanja privremene nesposobnosti ovisno o vrsti bolesti koja utječe na privremenu nesposobnost

osiguranika u skladu s medicinskom indikacijom i smjernicama koje pravilnikom propisuje ministar nadležan za zdravlje, po prethodno pribavljenom mišljenju stručnih društava Hrvatskog liječničkog zbora, odnosno ovisno o drugim razlozima privremene spriječenosti za rad utvrđene odredbom članka 39. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Nadzor nad korištenjem privremene nesposobnosti osiguranika, odnosno utvrđivanja postojanja medicinskih indikacija ili drugih razloga za privremenu nesposobnost obavlja Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u skladu s odredbama navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju tog Zakona.

Osiguraniku nezadovoljnom odlukom izabranog doktora o utvrđivanju prestanka privremene nesposobnosti, zbog zaštite prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, izdat će se na njegov zahtjev rješenje u upravnom postupku.

Zahtjev za izdavanjem rješenja upućuje se regionalnom uredu odnosno područnoj služ-

bi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje nadležnoj prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osiguranika.

Rješenje u upravnom postupku donosi se na osnovi prethodno pribavljenog nalaza, mišljenja i ocjene liječničkog povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje koje je obvezno prije donošenja nalaza, mišljenja i ocjene izvršiti pregled osiguranika. Pregled osiguranika obavlja se u odgovarajućoj prostoriji regionalnog ureda odnosno područne službe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Zahtjev osiguranika za izdavanjem rješenja u upravnom postupku rješava se po hitnom postupku u skladu sa člankom 47., stavkom 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. Nalaz, mišljenje i ocjenu liječničko povjerenstvo obvezno je donijeti odmah, a najkasnije prvog idućeg radnog dana od primitka zahtjeva, a u skladu sa člankom 14., stavkom 3. važećeg Pravilnika o ovlastima, obvezama i načinu rada liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

*Veronika Laušin, dr. med. spec.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*